

היו עוד דברים נחמדים בשנת 1988, כמו, למשל, העובדה שדני גולדשטיין ויוסי גלאון הקימו את חברת התוכנה פורמולה (שלימים תעשה הון בטיפול בבאג Y2K וגם תהפוך לאמא של מטריקס, עד שאלי רייפמן מגיאו אינטראקטיב ירכוש אותה).

אבל הסיפור של 1988 היה מעבד התמלילים בעברית! בחרנו לספר את הסיפור של שני מעבדי תמלילים. הרבה לפני שמיקרוסופט "השתלטה על העולם" ותוכנת WORD הפכה להיות ברירת המחדל לעיבוד תמלילים, היו כאן עוד כמה תוכנות עיבוד תמלילים שהתחרו על השוק בישראל. היו א"ב של גרינברג, היה דגש, היה וורדמיל שגוירה לעברית והיה אינשטיין. הנה הציטוט מתוך וויקי: "...מעבד התמלילים אינשטיין כולל את כל היכולות שלהן אפשר לצפות ממעבד תמלילים בסיסי, ואולי אפילו כמה יכולות נוספות. אפשר להדגיש טקסטים, למרכז אותם, למתוח קווים תחתיים, לבטל פעולות ועוד ועוד. אין זה המקום להיכנס לכל היכולות של מעבד התמלילים, במיוחד לאור העובדה שהתוכנה מכילה קובץ עזרה מפורט שמסביר בצורה ברורה כיצד צריך לעבוד עם המערכת. בנוסף, השימושים המעשיים של אינשטיין כיום הם קצת מוגבלים, ומתאימים בעיקר לאלה שמעוניינים לפתוח מסמך שנכתב לפני עידן החלונות או לאלה שמסיבה כלשהי צריכים לערוך קבצים בפורמט DOS. אולם, יש סיבה נוספת שבגללה שווה להוריד את מעבד התמלילים הזה, ולו רק לשימוש חד פעמי: בעזרת אינשטיין תוכלו סוף-סוף (או לאלה שכבר זכו להשתמש בתוכנה, פעם נוספת) לחוות את חוויית הכתיבה מימין לשמאל כפי שהיא באמת אמורה להיות. כמה פעמים יצא לכם לכתוב מספר טלפון עם קידומת בוורד, ואז למחוק אותו, ולכתוב את המספר שוב, רק הפוך (המספר לפני הקידומת)? כמה פעמים יצא לכם לנסות לסמן מילה לועזית במשפט עברי ולגלות שסימנתם הכל חוץ ממה שרציתם לסמן מלכתחילה? כמה פעמים בזכותם יותר זמן על סידור כיוון הכתיבה במשפט דו-לשוני מאשר הזמן שהקדשתם להקלדת המשפט עצמו? זה לא צריך להיות ככה! וכבר לפני 20 שנה אינשטיין ידעה לעשות את מה שמעבדי התמלילים של היום לא בדיוק מצטיינים בו - להחליט על כיוון הכתיבה הנכון בהתאם לשפה הנכתבת. ככה זה אמור להיות..."

המשך מעמ' 45

למרות כל העיכובים, פרויקט מרכב"ה הצדיק את עצמו

כך אומר טל הרמתי, סגן בכיר לחשב הכללי, האחראי בין היתר על הטמעה ויישום פרויקט ה-ERP הגדול ביותר בממשלה

טל הרמתי

לשיטת מצטבר לעומת שיטת מזומן שהייתה נהוגה עד לתקופתו של **ירון זליכה**, החשב הכללי. היום חלק משרדי הממשלה מוציאים דו"חות מבוקרים, דבר שלא היה במשך שנים, וזה שינוי אדיר. המרכבה ביצעה גם רפורמה לוגיסטית -

פעם כל משרד היה מבצע רכש נפרד והיה בזבוז כספים אדיר. כיום יש מגוון של כלים שמאפשרים בקרה להנהלת המשרד. בנקודה הזאת, יש מהלך שטרם הושלם: השקת מרכבה ברצפת הייצור, במערכות התפעוליות, דבר שגורם לכך שגורמי המטה עדיין לא עושים את השימוש המטבי במרכבה, אבל אני משוכנע שזה יגיע.

"כיום מרכבה מופעלת ב-90 יחידות ממשלתיות, כולל מרבית בתי החולים, אבל צריך להבין שחיבור משרדים למרכבה כרוך בתהליך הטמעה ארוך, שכולל שינוי ארגוני בתוך המשרד, טיוב נתונים, הורדת מערכת בוחן, שהמרכבה מחליפה אותה. זה לא עניין של זבנג וגמרנו".

מה הצפי לסיום הפרויקט?

"כפי שאמרתי, עד היום עשינו 90 פרויקטי עלייה לאוויר עם צוות מאוד מיומן ומסור. באמצע 2012 מתוכננת עלייה לאוויר של נציבות שירות המדינה, וקבלת אחריות של הנציבות לכל דיווחי משאבי האנוש. השנה נעלה את רשות המיסים, משרד רוח"מ ורווחה, וב-2013 - משרד חוץ. "צריך לזכור שמתכנני הפרויקט לקחו מראש אפשרות של עיכובים בלוי", וזה אכן קרה. במשך שנתיים לא יכולנו לעשות שום דבר בגלל סכסוך עבודה עם העובדים, עד שפתרנו אותו, ומאז היו כבר 35 עליות לאוויר".

תחום נוסף שבאחריותך הוא ממשל זמין. איך אתה רואה אותו?

"ממשל זמין הוא ללא ספק מהפכה שהחלה בשנת 1998. הוא הוקם מתחילתו כתהילה, עם הזמן זה הפך להיות פרויקט סטארט-אפ שמהר מאוד הפך להיות למערך מרכזי בר קיימא, שמרכז את כל שירותי הממשלה, והושקעו בו מאמצים רבים. בין היתר, הוקם בממשל זמין שירות לקוחות, שפועל גם בצורה דומה ללקוחות הפנימיים של מרכבה. זו דוגמה לתפיסה של הממשלה איך היא רואה את נושא השירות, ואני מאוד מאמין בזה".

יהודה קונפורטס

סגן בכיר לחשב הכללי טל הרמתי, הממונה כיום על כל נושא התקשוב בממשלה, מכהן בתפקידו משנת 2008. הוא החליף את איציק כהן, שפרש משירות המדינה לאחר יותר מ-30 שנה. אין זו הקדנציה הראשונה של הרמתי באוצר. למעשה הוא שב לשם, אחרי שש שנות היעדרות, כאשר בין השנים 2000-2002 היה מנמ"ר משרד האוצר, ואחר כך עבד בסקטור הפרטי. הפרויקט המרכזי הראשון של הרמתי היה מכרז כוח האדם לבתי התוכנה, שחולל שינוי מהותי בדרך עבודת הממשלה עם חברות שמספקות לה שירותי מחשוב. המכרז התעכב זמן רב בגלל תביעות משפטיות, אולם בסופו של דבר יצא לדרך והוא החל להיות מיושם בשנה שעברה. בימים אלה מתמודד הרמתי על תפקיד המנמ"ר הממשלתי, שאמור להתמנות על ידי ועדת איתור פנים ממשלתית.

כיצד אתה רואה את התקשוב בממשלה בראייה של שלושת העשורים האחרונים?

"מבנה התקשוב הממשלתי נובע מכך שהממשלה היא גוף פדרטיבי, כאשר כל משרד פועל בעצמו לאור הנחיות מרכזיות לא ממש מפורטות ועמוקות. יש די אוטונומיה למשרדים, וזה בא לידי ביטוי בנושא של חומרה ותוכנה, כלי פיתוח, פרויקטים, לפי מה שנראה נכון להנהלת המשרד. כך זה היה מאז ומעולם. באופן היסטורי, אגף התקציבים היה הגוף המנחה בגלל ניהול מפתח שהתקבל כתקן רשמי בממשלה, שקבע את כל סדרי העבודה של משרדי הממשלה, כולל קבלת החלטות, מכרזים ועוד. למעשה, עד היום הממשלה עובדת על פי ניהול מפת"ח".

פרויקט המרכבה נמשך כבר שנים רבות, עוד לפני כניסתך לתפקיד. בדיעבד, היית אומר שהוא מצדיק את עצמו?

"אין לי ספק שהוא הצדיק את עצמו למרות כל העיכובים והקשיים. מדובר על מערכת מורכבת מאוד, הכוללת בתוכה את כל התהליכים הפנים משרדיים במשרדי הממשלה, כמו, למשל, HR בנציבות שירות המדינה, שהוא מאוד קריטי, ועוד מערכות רבות שהן באחריות החשב הכללי. המטרה הייתה לאחד את כל המערכות. למשל, מרכבה במשרד הבריאות בלבד חסכה למעשה פעילות של 70 יחידות".

אבל האם זה שינה את התרבות הארגונית של המשרדים?

"אין לי ספק שהמשרדים עובדים אחרת. המרכבה עשתה שינויים ארגוניים, כולל רפורמה חשבונאית של מעבר